

De nedskrevne golfreglers opprinnelse og utvikling

Skrevet av Jens N. Engelstad.

Golf, slik vi kjenner det, har blitt spilt i over 600 år, men først i 1744 kom det et sett med nedskrevne regler (kjent som «The 13 Articles») utarbeidet av *The Gentlemen Golfers of Leith*, senere kjent som *Honourable Company of Edinburgh Golfers* (Muirfield). Prinsippene som var nedfelt i disse 13 reglene beskrev fundamentalt den sporten vi utøver i dag. Opp gjennom årene har det vært foretatt grunnleggende endringer i reglene 5 ganger, senest i 1984 og nå i 2019. Det var *matchplay* som gjaldt i de rundt 300 årene som gjaldt frem til 1759 da R&A modifiserte reglene til også å gjelde for *strokeplay*.

Royal and Ancient Golf Club (R&A) lagde et sett med regler i 1754, og disse ble fort anerkjent som de første nedskrevne golfregler. Årsaken til at Muirfield-reglene fra 1744 ikke ble sett på som de første var at man først i 1938 ble klar over at de stammet fra 1744 og ikke fra et regelsett i samme klubb fra 1775.

R&As regelsett ble således i lang tid sett på som det eldste, noe som vel hundre år senere, sammen med andre faktorer, bidro til stor prestisje for R&A og til at andre klubber så opp til klubben som «the premier club» og «the alma mater in golf», mens St. Andrews ble omtalt som «the Metropolis of Golf».

De første ca. 300 årene var det ikke vanlig at golfere spilte på andre baner enn sin hjemmebane, hvilket resulterte i at golfklubber i stor grad lagde sine egne regler. Når det imidlertid etter hvert ble enklere for golfere å komme seg til og fra andre baner, ikke minst ved den eksplosive utbyggingen av jernbanenettet, opplevde man ofte problemer med at klubber hadde forskjellige regler.

Utfordringen var bl.a.:

- I 1820-årene var tidsfristen for å finne «*lost ball*» 3 minutter i Royal Perth GC og 5 minutter i Royal Blackheath GC, mens straffen for «*lost ball*» varierte betraktelig fra klubb til klubb, likeså kravet til hvordan droppe.

- «*Stymie*» - Følgende sitat fra www.scottishgolfhistory.org viser tydelig hvilke utfordringer denne reglen kunne skape før den ble eliminert én gang for alle først i 1952:

The most serious example of the problems this could create occurred at the medal competition on 18th July 1807 of the Burgess club at Bruntsfield Links. It concerned the '*Stymie*', which allowed an opponent to position their ball between your ball and the hole. Under the Leith rules you could lift the ball, much as you can today, but under the Brunonian rules, you could not and you had to play round or you risked a penalty on hitting the other ball. The winner, Francis Braidwood, had used the Leith rules to lift an opponent's ball and there was an objection. The initial ruling was that the match would be replayed on 1st August 1807 under the 'Leith' rules, but this was not the end of the matter and many members continued to object until the club virtually split into two with separate captains. The matter rumbled on until April 1809, when a reconciliation was effected, which, included the astonishing condition that all the papers and minutes of the last two years would be burnt to ensure that there was no records of the insults that had been traded. The chronicler of the Burgess records with some regret that this was diligently carried out.

- 1754-reglene stipulerte at «*you must tee your ball within a clublength of the last hole*». I mange år var det forskjellige regler om hvor langt fra sist hull man fikk spille ut på neste hull. Begrepet «green» var den gang ikke i bruk og ble, sammen med «bunker», først nevnt i 1812-reglene.
- Det var forskjellige prosedyrer og utfall for spill på feil ball:
 - Motstanderen spiller ballen slik den ligger uten straff. (1828 Blackheath).
 - Motstanderen kan kreve slaget eller plassere ballen innenfor én yard fra dens opprinnelige plassering, og så spille videre. (1815 Aberdeen).
- Det var forskjellige prosedyrer for hvordan man tok fritak med straffeslag for en ball i et vannhinder:
 - Kast ballen minst 6 yards bak hinderet (1754 St. Andrews).
 - Kast ballen over hodet, uten begrensning i hvor langt. (1776 Bruntsfield Links).
 - Tee ballen, og spill den fra baksiden av hinderet.(1812 St. Andrews).
 - Vend deg mot hullet og dropp ballen over hodet.(1809 Honourable Company).
 - Dropp ballen over skulderen (1825 Perth).
 - The player loses the hole (1812 St. Andrews).

Fra midten av 1850-årene til slutten av 1980-årene, ble det mer og mer klart for mange av de viktigste britiske klubbene at noe måtte gjøres for å etablere et enhetlig regelverk. Så sent som i 1882 var R&As regelbok imidlertid direkte knyttet til spill på St. Andrews og var ikke særlig relevant for andre klubber, selv om R&As regelbok ble benyttet i større turneringer allerede fra 1857. Andre klubber, sentrale golfere og golfjournalister fortsatte å legge formelt og uformelt press på R&A til å lage et universelt og enhetlig regelsett som ville være uavhengig av hvilken bane det skulle spilles på. I et leserbrev i *Scots Observer* stod det bl.a. at «*The R&A is proud to be the premier club, with a pride it seems greater than the pride of kings, for it will not even condescend to rule*». Likevel, R&A var fortsatt uinteressert selv om de kanskje var litt på glid.

Imidlertid, etter forslag på årsmøtet i mai 1888 ble klubbens sekretær gitt et enkelt redigeringsoppdrag som innebar å fjerne alle referanser (i R&As eget regelverk) til forhold som kun angikk deres egen bane. I august samme år ble resultatet publisert som et regelsett alle klubber kunne benytte uten endringer. Det var imidlertid ikke ansett som perfekt for allerede i 1891 kom det et nytt og forbedret regelsett som deretter i stor grad ble benyttet også av andre klubber og golfere.

I 1897 etablerte så R&A en *Rules of Golf Committee* som offentliggjorde et samlet regelsett i 1899. I disse reglene ble det bl.a. innført ett straffeslag i slagspill for å treffe flaggstangen i hullet med et slag fra nærmere enn 20 yards. Reglen om straff for å treffe flaggstangen når man putter fra greenen, ble for øvrig endret frem og tilbake så sent som i hhv. 1956 og 1968. Også straffen for en ball som var «*out of bounds*» og «*unplayable*» har over tid vært endret og reversert, mellom «*stroke and distance*» og kun «*distance*» uten straffeslag.

I 1894 ble *United States Golf Association* (USGA) etablert. I starten fulgte de R&As *Rules of Golf*, dog med muligheter for å foreta endringer som var tilpasset amerikanske forhold. Senere etablerte også de en *Rules of Golf Committee* som etter hvert kom med egne tolkninger. I 1908 publiserte R&A for første gang *Decisions*, en bok som i den siste utgaven inneholdt rundt 1300 regeltolkninger. Hvordan ordinære golfspillere skulle holde rede på alle disse reglene, i tillegg til en fylldig tolkningsbok, var det aldri noen som hadde et godt svar på.

I 1952 satte R&A og USGA seg ned sammen, og etter ratifisering av de to organisasjonene i 1954, publiserte de en felles, enhetlig regelbok. Den er senere revidert med visse mellomrom, også med større moderniseringer i 1984 og nå i 2019. Raskere spill har som man skjønner også vært tema ved tidligere revisjoner.

Kilder: R&A, USGA og www.scottishgolfhistory.org